

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	22 มิ.ย. 2558	46	16333	5

มรดกผ้าขาว

พระนางสามผิว

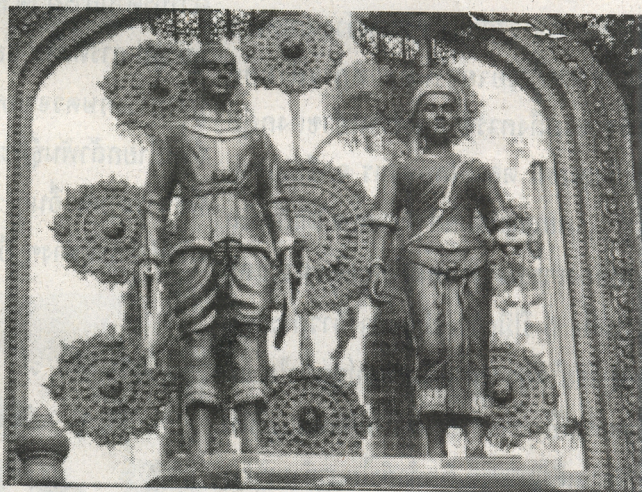
ณ บริเวณหน้าวัดพระบาทอุดม ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีอนุสาวรีย์พระเจ้าฝางและพระนางสามผิว ซึ่งถือกันว่าเป็นเจ้าผู้ครองนครฝางในอดีต

ความเป็นมาของเจ้าผู้ครองเมืองแห่งนี้ โดดเด่นอยู่ที่พระนางสามผิวดำมีตำนานเล่าต่อกันมาว่า สมัยหนึ่งพระเจ้าฝางมีพระนามว่า “พระเจ้าฝางอุดมสิน” พระนามเดิมคือ “พญาเชียงแสน” เป็นราชบุตรของเจ้าเมืองเชียงแสน มีพระชายาชื่อ “พระนางสามผิว” ราชบุตรของเจ้าเมืองล้านช้าง ทั้งสองพระองค์ครองเมืองฝางอย่างสันติสุข

กล่าวถึงพระนางสามผิว พระนางมีสิริโฉมทั้งงดงามเป็นพิเศษมีผิวกายงดงามถึงสามสีผิว ในตอนบุพผพันสมัยจะมีผิวกายขาวบริสุทธิ์ดั่งบุษยามยามบ่ายสีผิวจะกลายเป็นสีแดง และยามตะวันอ่อนแสงผิวสีแดงจะกลายเป็นสีชมพู เหตุนี้เองจึงได้พระนามว่า “พระนางสามผิว”

สมัยนั้น เมืองฝางเป็นเมืองประเทศราชอยู่ในความปกครองของเมืองอังวะ ซึ่งมี “พระเจ้าสุทโธธรรมราชา” เป็นเจ้าเมือง พระเจ้าฝางอุดมสินมีความคิดจะกบฏเอกราช จึงพยายามขอสุมทฬทหาญกำลังพล มีการฝึกปรือกำลังทหารอย่างเข้มแข็ง และสั่งสมเสบียงอาหารไว้พร้อมจนมั่นใจ แล้วแข็งเมืองไม่ยอมส่งเครื่องราชบรรณาการ

พระเจ้าสุทโธธรรมราชาทราบความแล้วไม่รีรอให้เนิ่นช้า ได้กรีธาทัพสู่เมืองฝาง เหล่ากองทัพทั้งสองเมืองรบพุ่งกันหลายวัน เมืองฝางก็ยังรักษาเมืองไว้ได้ พระเจ้ากรุงอังวะจึงเปลี่ยนแผนการศึกใหม่ โดยให้กองทัพทหารตั้ง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	22 ธ.ค. 2558	45	1633	5

ค่ายรายล้อมเมืองฝางไว้ ในแต่ละวันให้กดดันโดยยิงปืนใหญ่เข้าไปในเมืองเป็นระยะ เพื่อ
ข่มขวัญชาวเมือง เป็นเหตุให้ทหารและชาวเมืองเกิดความระส่ำระสาย เสบียงอาหารที่สะสม
ไว้ก็ร่อยหรอหมดไป ประชาชนเริ่มอดอยาก หิวโหย และล้มตายไปไม่น้อย

พระเจ้าฝางอุดมสินและพระนางสามผิวเห็นเช่นนั้น คิดว่าตนทั้งสองเป็นต้นเหตุที่
ทำให้ชาวเมืองได้รับความเดือดร้อน จึงตัดสินใจสละราชสมบัติ เพื่อมิให้เกิดการสูญเสียไพร่
พลอีก จากนั้นจึงสละพระชนมชีพ ด้วยการกระโดดลงบ่อน้ำที่มีความลึก 20 วา ที่เรียก
“บ่อขาวาวา” สิ้นพระชนม์ทั้งสองพระองค์

ฝ่ายพระเจ้าสุทโธทรมราชาทราบความดังนั้น จึงสั่งทหารให้ยกทัพกลับเมืองอัง
วะ ประกาศยุติสงครามลง ความสงบสุขจึงกลับคืนสู่เมืองฝางอีกครั้ง

อีกตำนานหนึ่ง เล่ากันว่า พระเจ้าฝาง มีพระมเหสีที่มีบุญญาธิการสูงส่งและทรง
มีพระสิริโฉมงดงามยิ่ง ในแต่ละวันสีผิวของพระนางจะเปลี่ยนสีถึงสามสี คือเวลาเช้าผิว
พรรณของพระนางจะมีสีขาวบริสุทธิ์ผุดผ่อง ยามเที่ยงผิวจะมีสีชมพูอ่อนงามตา และเมื่อ
ยามสนธยาจะมีผิวสีแดงระเรื่อ เป็นที่อัศจรรย์ พระนางจึงได้พระนามว่า “พระนางสามผิว”

ข่าวความงามของพระมเหสีล่องรู้ไปถึงพระเจ้าสุทโธทรมราชากษัตริย์แห่งพม่า
พระเจ้าสุทโธทรมราชายกยลโฉมจึงปลอมแปลงเป็นพ่อค้าต่างแดน นำสินค้าเข้ามาขาย
ในเมืองฝาง และหาโอกาสเข้าไปในวัง โดยทำอุบายของถวายผ้าเนื้อดีแก่พระมเหสีแห่งเจ้า
เมืองฝาง ครั้นได้ยลโฉมแล้วก็เกิดหลงรักจนมิสามารถหาญหักห้ามใจได้ จึงเสด็จกลับพม่า
แล้วยกพลโยธามาต่อรบเอาเมืองฝางเพียงหวังชิงเอาพระมเหสี ซึ่งการเข้าตีเมืองฝางครั้ง
นั้นมีได้ง่ายดาย พระเจ้าสุทโธทรมราชารใช้วิธีปิดล้อมเมืองฝางถึงสามปี ศึกครั้งนั้นชาว
เมืองได้รับความเดือดร้อนอย่างหนัก เสบียงอาหารขาดแคลนไม่มีพอหล่อเลี้ยงชาวเมืองได้
ความทุกข์ยากของราษฎร ทำให้พระเจ้าฝางและพระมเหสีต้องตัดสินใจสละราชสมบัติ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
ไทยนิวส์	22 ธ.ค. 2558	45	16333	5

ความตอนท้ายมีการเล่าเรื่องเป็นสองกระแส กล่าวคือ กระแสหนึ่งว่า ก่อนพม่าจะเข้าเมืองฝางได้ พระเจ้าฝางและพระมเหสีทรงกระโดดลงบ่อชาววา สิ้นพระชนม์ทั้งคู่ อีกกระแสหนึ่งว่า อำมาตย์หลวงผู้หนึ่งทูลให้พระเจ้าฝางและพระมเหสีเสด็จหนีไปอยู่เมืองกุสินาราหน้ ส่วนตนและ

ภรรยาพากันปลอมตัวเป็นพระเจ้าฝางและพระมเหสีทำทีเป็นกระโดดลงฆ่าตัวตายในบ่อชาววา

พระเจ้าสุทโธทรมราชาทรงทราบว่าเป็นต้นเหตุแห่งการสิ้นพระชนม์ทรงโหม่นสลายพระทัย ยกทัพกลับไปเมืองพม่าด้วยความโศกสลดพระทัย

อย่างไรก็ตาม วีรกรรมในการสละชีพด้วยการกระโดดลงบ่อน้ำ ชาวเมืองยังเชื่อว่าเป็นวีรกรรมของพระเจ้าฝางและพระนางสามผิว จึงมีการสร้างอนุสาวรีย์ไว้เพื่อรำลึกถึงตลอดชั่วลูกหลานสืบไป

หมายเหตุ บทความนี้มีจุดประสงค์นำเสนอเรื่องราวเชิงตำนานเล่าขานเท่านั้น จึงมิได้สืบค้นหรืออ้างอิงทางวิชาการแต่อย่างใด.

สนั่น ธรรมธิ

สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

(ภาพประกอบจากเว็บ<http://ghostwiki.blogspot.com/>

2012/01/blog-post_5577.html)